

Predmet C-237/20**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 98. stavka 1.
Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

5. lipnja 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

29. svibnja 2020.

Žalitelj u kasacijskom postupku:

Federatie Nederlandse Vakbeweging

Druge stranke u kasacijskom postupku:

Heiploeg Seafood International BV

Heitrans International BV

Predmet glavnog postupka

U skladu s nacionalnim pravnim propisom kojim se prenosi članak 5. stavak 1. Direktive 2001/23 prava i obveze koji za poslodavca proizlaze iz ugovora o radu ne prenose se automatski na preuzimatelja u slučaju prijenosa poduzeća nakon stečaja. U glavnom postupku sporno je pitanje vrijedi li ta iznimka i ako je prijenos poduzeća proglašenog insolventnim pripremljen prije proglašenja stečaja, tijekom takozvanog *prepacka* (u pogledu pojma *prepack* vidjeti t. 2. i 3.).

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Zahtjev za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a odnosi se na pripremu stečaja u *prepacku*. Sud Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud) odlučio je u okolnostima u kojima je donesena presuda od 22. lipnja 2017., Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr. (C-126/16, EU:C:2017:489), da iznimka iz članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23 ne vrijedi u slučaju *prepacka*. Postavlja se

pitanje je li slučaj s okolnostima iz ovog predmeta drukčiji te se stoga taj propis ipak primjenjuje.

Prethodna pitanja

1. Treba li članak 5. stavak 1. Direktive 2001/23/EZ tumačiti na način da je uvjet prema kojem je „[stečajni ili sličan postupak] u slučaju insolventnosti koji je pokrenut s ciljem likvidacije imovine prenositelja” ispunjen u sljedećim slučajevima:
 - i. stečaj prenositelja neizbježan je te je prenositelj stoga stvarno insolventan;
 - ii. cilj stečajnog postupka u skladu s nizozemskim pravom jest ostvarenje najvećeg mogućeg prihoda za sve vjerovnike likvidacijom imovine dužnika;
 - iii. prijenos (dijela) poduzeća priprema se u tzv. *prepacku* prije proglašenja stečaja te se provodi tek nakon proglašenja stečaja, pri čemu se
 - iv. predviđeni stečajni upravitelj, kojeg imenuje sud, prije proglašenja stečaja treba voditi interesima svih vjerovnika i društvenim interesima, poput interesa za očuvanjem radnih mjesta, a u tome ga treba nadzirati predviđeni stečajni sudac, kojeg također imenuje sud;
 - v. cilj *prepacka* jest u kasnijem stečajnom postupku omogućiti likvidaciju kojom će se poduzeće koje pripada prenositelju i koje trajno posluje (engl. *going concern*) (odnosno dio tog poduzeća) prodati tako da se ostvari najveći mogući prihod za sve vjerovnike i da se po mogućnosti očuvaju radna mjesta;
 - vi. uređenjem postupka jamči se da je taj cilj doista mjerodavan?
2. Treba li članak 5. stavak 1. Direktive tumačiti na način da je ispunjen uvjet prema kojem je „[stečajni ili sličan postupak] u slučaju insolventnosti [...] pod nadzorom [...] nadležnog javnog tijela”, ako se prijenos (dijela) poduzeća priprema u *prepacku* prije proglašenja stečaja, a provodi nakon proglašenja stečaja te:
 - i. poštovanje tog uvjeta prije proglašenja stečaja nadziru predviđeni stečajni upravitelj i predviđeni stečajni sudac, koje imenuje sud, ali koji nemaju pravne ovlasti;
 - ii. predviđeni stečajni upravitelj u skladu s nizozemskim pravom prije proglašenja stečaja treba se voditi interesima svih vjerovnika i drugim društvenim interesima, poput interesa za očuvanjem radnih mjesta, a u tome ga treba nadzirati predviđeni stečajni sudac;

- iii. zadaće predviđenog stečajnog upravitelja i predviđenog stečajnog suca ne razlikuju se od zadaća stečajnog upravitelja i stečajnog suca;
- iv. ugovor na temelju kojeg se poduzeće prenosi i koji je pripremljen tijekom *prepacka* sklapa se i izvršava tek nakon proglašenja stečaja;
- v. sud prilikom proglašenja stečaja može odlučiti imenovati drugog stečajnog upravitelja ili stečajnog suca od predviđenog;
- vi. za stečajnog upravitelja i stečajnog suca vrijede isti zahtjevi objektivnosti i neovisnosti kao za stečajnog upravitelja i stečajnog suca u stečajnom postupku kojem nije prethodio *prepack* te su oni bez obzira na opseg sudjelovanja prije proglašenja stečaja na temelju svojih pravnih ovlasti obvezni provjeriti je li prijenos (dijela) poduzeća, koji je pripremljen prije proglašenja stečaja, u interesu svih vjerovnika i, ako utvrde da nije, odlučiti da do prijenosa neće doći, pri čemu su i dalje ovlašteni iz drugih razloga, npr. jer je to protivno drugim društvenim interesima poput važnosti koju ima zapošljavanje, odlučiti da neće doći do prijenosa (dijela) poduzeća pripremljenog prije proglašenja stečaja?

Navedene odredbe prava Unije

Članak 5. stavak 1. Direktive Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona

Navedene odredbe nacionalnog prava

Burgerlijk Wetboek (Građanski zakonik): članci 7:662, 7:663 i 7:666

Sažet prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 Koncern Heiploeg (u daljnjem tekstu: stari Heiploeg), koji se bavio veleprodajom ribe, sastojao se od različitih poduzeća. Nakon što je Europska unija 27. studenoga 2013. četirima poduzećima tog koncerna izrekla novčanu kaznu u ukupnom iznosu od 27 082 000 eura, stečaj je bio neizbježan. Nakon stečaja velik dio djelatnosti preuzeo je niz novoosnovanih poduzeća, među kojima su druge stranke u kasacijskom postupku (Heiploeg Seafood International BV i Heitrans International BV, u daljnjem tekstu: novi Heiploeg). Znatan dio zaposlenika ponovno je zaposlen, no uz nepovoljnije radne uvjete.
- 2 Prijenos poduzeća koncerna Heiploeg pripremljen je u takozvanom *prepacku*. Riječ je o postupku koji nije utvrđen pravnim ili upravnim propisima, koji se provodi prije proglašenja stečaja dužnika i kojim se u okviru pregovora s mogućim kupcima priprema prodaja poduzeća koje se proglašava insolventnim. *Prepack* se od drugih prodajnih transakcija koje se pripremaju prije proglašenja

stečaja razlikuje u tome što sud u slučaju *prepacka* imenuje „predviđenog stečajnog upravitelja” i „predviđenog stečajnog suca”. Njihov položaj nije zakonski uređen te stoga nemaju pravne ovlasti. Međutim, predviđeno je da u stečaju koji se poslije proglašava preuzmu zadaće stečajnog upravitelja i stečajnog suca. Oni svoje zadaće zapravo obavljaju još prije stečaja kako bi se prijenos poduzeća nakon stečaja mogao provesti što brže, kako bi poslovanje bilo obustavljeno što kraće i kako bi se zajamčio najveći mogući prihod. Osim toga, u tom je slučaju veća vjerojatnost da će se dio zaposlenika moći ponovno zaposliti.

- 3 Prema sudskoj praksi Hoge Raada (Vrhovni sud, Nizozemska), predviđeni stečajni upravitelj, kao i poslije toga stečajni upravitelj, mora se voditi interesima svih vjerovnika i pritom uzeti u obzir i društvene interese, uključujući važnost koju ima zapošljavanje. Predviđeni stečajni sudac nadzire ga u tome na isti način kao što je to dužan činiti nakon službenog imenovanja. Nakon stečaja su stečajni upravitelj i stečajni sudac u skladu sa zakonskim propisima u potpunosti obvezni provjeriti je li prijenos, koji je pripremljen prije proglašenja stečaja, u interesu svih vjerovnika. Ako zakluče da nije, moraju odlučiti da se prijenos ne može provesti. Osim toga, oni u svakom trenutku mogu iz drugih razloga odlučiti da do prijenosa pripremljenog prije proglašenja stečaja neće doći, primjerice, zbog posljedica za radna mjesta.
- 4 Stari Heiploeg već je od trenutka izricanja novčane kazne počeo provjeravati bi li *prepack* mogao biti uspješan. Prvo je od stranaka zatraženo da predaju ponudu, nakon čega su započeti daljnji pregovori s jednim od triju ponuditelja. Tek je tada (16. siječnja 2014.) Rechtbank Noord-Nederland (Sud za Sjevernu Nizozemsku, Nizozemska) imenovao predviđenog stečajnog upravitelja i predviđenog stečajnog suca radi pripreme prijenosa poduzeća. Druge stranke u kasacijskom postupku upisane su u trgovački registar 24. siječnja 2014. s pregovaračima kao direktorima. Stečaj, koji je trajao samo pola dana, uslijedio je 28. siječnja 2014. Usred naredne noći potpisan je ugovor kojim je proveden prijenos starih poduzeća te su druge stranke u kasacijskom postupku mogle nastaviti poslovati gotovo bez prekida.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 5 Žalitelj u kasacijskom postupku osporava utvrđenje Gerechtshofa Arnhem-Leeuwarden (Žalbeni sud u Arnhem-Leeuwardenu, Nizozemska) da stari Heiploeg na temelju nacionalnog pravnog propisa kojim se prenosi članak 5. stavak 1. Direktive 2001/23 nije bio vezan radnim uvjetima zaposlenikâ koji su bili na snazi prije prijenosa. Potonji propis može se primjenjivati samo ako je riječ o, kao prvo, stečajnom postupku, kao drugo, „postupku [...] s ciljem likvidacije imovine prenositelja” i, kao treće, postupku „pod nadzorom [...] nadležnog javnog tijela”. Zadnja dva uvjeta nisu ispunjena u *prepacku* jer se pregovara bez službeno imenovanog stečajnog upravitelja i jer se djelatnost poduzeća nakon toga *de facto* nastavlja. Sud je to već potvrdio u presudi od 22. lipnja 2017., Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr. (C-126/16, EU:C:2017:489).

Kratak prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 6 Prvi uvjet iz članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23 u ovom slučaju nije sporan. Stranke se slažu da je nad starim Heiploegom otvoren stečajni postupak. Osim toga, Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Žalbeni sud u Arnhem-Leeuwardenu) već je odlučio da je stečaj bio neizbježan, što je u kasacijskom postupku utvrđeno kao činjenica.
- 7 U pogledu uvjeta iz članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23, u skladu s kojim mora biti riječ o postupku s ciljem likvidacije imovine, sud koji je uputio zahtjev utvrđuje da je svrha *prepacka* u ovom slučaju bila ostvariti najveći mogući prihod za sve vjerovnike. Predviđeni stečajni upravitelji ispitali su je li se to najbolje moglo ostvariti prijenosom starog Heiploega kao jedinstvenog poduzeća uz zajamčeni kontinuitet umjesto prodajom poduzeća u dijelovima. Pritom su ispitali i koliko bi se radnih mjesta time očuvalo. Važnu ulogu u tom prijenosu imalo je djelovanje predviđenih stečajnih upravitelja jer zahvaljujući tome poslovanje poduzeća nije bilo obustavljeno dulje od jednog dana. To je rezultiralo povećanjem prihoda.
- 8 Što se tiče uvjeta u skladu s kojim likvidaciju valja provesti pod nadzorom nadležnog javnog tijela, sud koji je uputio zahtjev utvrđuje da su se predviđeni stečajni upravitelji i predviđeni stečajni sudac, kao što je istaknuo sud koji ih je imenovao, trebali voditi interesima svih vjerovnika. To je trebalo dokazati u javnim izvješćima. Da se ispostavilo da je njihovo djelovanje bilo suprotno tom cilju, stečajni sud mogao je odlučiti imenovati druge stečajne upravitelje i drugog stečajnog suca. Iz činjenice da se to nije dogodilo proizlazi da su interesi vjerovnika bili prioritet.
- 9 Osim toga, točno je da je prijenos starog Heiploega pripremljen tijekom *prepacka*, no pregovori još nisu bili završeni pri proglašenju stečaja. To se dogodilo tek naredne noći. Stoga je za stečajne upravitelje i stečajnog suca, koji su u međuvremenu službeno imenovani, tada vrijedila pravna obveza djelovanja vođenog interesima vjerovnika, zbog čega su smjeli odlučiti da do prijenosa neće doći. Stoga tijekom događaja u *prepacku* prije proglašenja stečaja u ovom slučaju nije oduzeo svrhu nadzoru nadležnog javnog tijela.
- 10 Sud koji je uputio zahtjev ističe da je Sud u točki 50. presude Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr. donio odluku „pod uvjetom da to sud koji je uputio zahtjev provjeri”. Sud koji je uputio zahtjev iz toga zaključuje da u slučaju u kojem odlučuje mora provjeriti je li riječ o *prepacku* poput onog iz presude Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr. ili o drukčijem *prepacku* na koji se ta presuda ne odnosi. Osim toga, razmatranja u pogledu nizozemskog stečajnog prava te cilja i uređenja *prepacka* općenito sadržana u odluci kojom se upućuje zahtjev nisu podnesena Sudu u punom opsegu u predmetu u kojem je donesena presuda Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr. te stoga Sud u svojoj odluci nije mogao uzeti u obzir ta razmatranja. Što se tiče pitanja primjenjuje li se presuda Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr. također je važno da u ovom

predmetu nisu održani pregovori o prijenosu starog poduzeća s povezanim poduzećem. Međutim, u predmetu u kojem je donesena presuda Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr. takvi su pregovori održani. Iz tih je razloga razumno dovesti u pitanje primjenjivost provjere koju je Sud proveo u presudi Federatie Nederlandse Vakvereniging i dr. na slučaj poput ovog.

RADNI DOKUMENT